

РЕФЕРАТ

Базилюк А.В., Хоменко І.О. Системно диалектичний підхід к аналізу транспортних кластерів. / Антонина Васильевна Базилюк, Інна Александровна Хоменко // Управління проектами, системний аналіз і логістика. – К.:НТУ – 2012. – Вип. 10.

В даній статті розглянуто системний підхід к взаємодії кластерів со середой, структурованість, їх стійкість, загальні закономірності і тенденції їх функціонування.

Об'єкт дослідження – організація і управління виробничо-господарською діяльністю транспортних кластерів.

Ціль роботи – узагальнення наукових досліджень і виділення диалектичних системних взаємозв'язків, котрі мають ключове значення для розвитку кластерів.

Методи дослідження - теоретичні і емпіричні методи пізнання, аналіз і синтез.

Повищення інтенсивності інтеграційних процесів та активізація створення нових організаційних структур в формі кластерів визначають необхідність їх системного аналізу і виявлення диалектичних взаємозв'язків. Дозволять сформувати концептуальну модель управління і розвитку транспортними кластерами. Інтегральні системні якості належать к основним характеристикам кластерних формувань. А тому виявлення, систематизація, всебічне дослідження цих якостей створюють основу для комплексного розуміння їх сутності, формування стратегічних орієнтирів їх розвитку, побудови методологічних інструментів адекватного управління ними як складними системами.

Транспортні кластери являються відкритими економічними системами в формі незалежних, нелінійних і нерівноважних структур на ринку перевезень. В межах кластера транспортні підприємства прагнуть к самоорганізації в процесі еволюції. Загалом транспортні кластери являються складними структурами відкритими для потоків енергії і інформації, де мають місце прямі і зворотні позитивні і негативні зв'язки. В процесі своєї роботи транспортні кластери функціонують во зовнішній к ним середі і піддаються впливові зовнішніх факторів. Такі системи можуть мати багато варіантів наступного розвитку. При переході на нову стадію розвитку виникають точки бифуркації (критичне значення параметрів нових станів системи). Розуміння сутності, ознак ситуативних змін, структурних взаємозв'язків і закономірностей перетворень транспортних кластерів дозволяють виявити і напрямки стратегічного управління цими змінами, адже одне з основних умов стабільного функціонування будь-яких систем це ефективність процесів управління ними, здатність швидкої реакції на вплив факторів зовнішньої середі.

Результати статті можуть застосовуватися для продовження теоретико-методологічних досліджень основних положень системного підходу, рішення нових і мало вивчених проблем функціонування транспортних кластерів як систем.

Прогнозні передположення стосовно розвитку об'єкта дослідження - формування філософської сутності системного підходу к функціонуванню транспортних кластерів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ДІАЛЕКТИКА, СИСТЕМНИЙ ПІДХІД, КЛАСТЕР, ТРАНСПОРТНІ ПІДПРИЄМСТВА.

УДК 65.658

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ СТАБІЛЬНІСТЮ ТА ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Бідняк М.Н., доктор технічних наук,
Клещ А.М.

Постановка проблеми. За роки існування ринкових відносин в економіці України створено велику кількість підприємств, успішна діяльність яких є однією з важливих умов позитивного розвитку вітчизняної економіки. Суб'єкти підприємництва, безперечно, мають велику кількість переваг, які позитивно впливають не тільки на хід суто економічних, але і соціальних перетворень, що відбуваються у державі. На жаль не всі вітчизняні підприємства працюють стабільно. На їх діяльність впливають зміни, що відбуваються як у зовнішньому середовищі, так і у внутрішньому.

Забезпечення сталого розвитку національної економіки за умов існування ринкових відносин безпосередньо пов'язане з ефективністю фінансово-господарської діяльності вітчизняних підприємств. Функціонування сучасних українських підприємств проходить в умовах

невизначеності та обмеженості фінансових ресурсів, що актуалізує задачу стабілізації їх фінансового стану. Особливої актуальності набувають теоретико-методичні розробки з проблем удосконалення організаційно-економічного механізму стабілізації фінансового стану підприємств транспортної галузі, який має спрямовуватися на максимізацію кінцевих фінансових результатів при мінімумі витрат, об'єктивно враховувати макроекономічні тенденції розвитку і особливості функціонування вітчизняного транспортного комплексу.

Метою статті є обґрунтування теоретичних засад забезпечення ефективності роботи підприємства на підставі розробки і впровадження в управління механізму стабільності та ефективності, функціонування якого є адекватним змінам їх зовнішнього та внутрішнього середовища.

Основний матеріал дослідження. Особливості діяльності суб'єктів підприємництва та накопичений досвід їх роботи обумовили необхідність рішення науково-практичного завдання із забезпечення їх стійкості та ефективності, досягнення якої можливе шляхом формування відповідного механізму.

Саме комплексний підхід до проблеми забезпечення стабільності та ефективності підприємства став методологічною основою багатьох досліджень, результати яких викладені в працях І.В. Багрової, Д.П. Богині, О.С. Галушко, В.М. Геєця, С.Г. Дзюби, М.І. Долишнього, Г.В. Козаченко, Л.А. Костирко, В.В. Назарова, Г.В. Куценко В.А. Ткаченка, М.В. Шаленка, та ін.

Однак, питання прикладного характеру з формування механізму стійкості підприємства, зокрема, обґрунтування структурних характеристик і особливостей функціонування такого механізму, є майже не розробленими і не доведеними до рівня практичного застосування.

Досягнення стабільності та ефективності є метою управління будь-якою системою, тому підприємство також можна розглядати як систему, яка прагне бути стійкою. Стійкість фінансово-господарчої діяльності підприємства є основою його постійного та ефективного розвитку.

Під механізмом стабільності та ефективності підприємства розуміється сукупність засобів забезпечення взаємопов'язаної дії підсистем і функцій підприємства, використання яких у заданих межах обумовлює досягнення цілей його діяльності в умовах нестабільності зовнішнього і внутрішнього середовища.

Механізму стабільності та ефективності підприємства притаманна блочність структури та безперервність дії, яка має динамічний характер. Саме такий характер дозволяє орієнтувати дію механізму стабільності та ефективності підприємства на перспективу. Структуру механізму стабільності підприємства, яка передбачає наявність блоку прийняття управлінських рішень, блоку моніторингу, аналітичного, мотиваційного, комунікаційного та організаційного блоків, наведено на рисунку 1.

У рамках дії механізму стабільності підприємства пропонується проводити оцінку стійкості. Результати дослідження напрямків забезпечення стійкості підприємства, що були встановлені, послуговували підґрунтям розробки комплексу методичних матеріалів з оцінки стабільності фінансового, виробничого, кадрового, інформаційного напрямків, які наведені в таблиці 1.

Процес становлення і розвитку підприємств в Україні протікає нерівномірно та має низку особливостей. За своїми кількісними характеристиками вітчизняний бізнес в десятки разів відстає від розвинених зарубіжних країн.

Таблиця 1. – Напрямки забезпечення стабільності підприємства

Визначені напрямки забезпечення стабільності підприємства			
Фінансовий	Виробничий	Кадровий	Інформаційний
Елементи напрямків забезпечення стабільності підприємства			
Власні оборотні кошти, інвестиційні ресурси. Залучені оборотні кошти, інвестиційні ресурси. Статутний капітал. Використання прибутку. Ліквідність балансу.	Операційна діяльність. Маркетингова та збутова діяльність. Матеріальна та технічна підготовка виробництва.	Професійний рівень підготовки менеджерів, спеціалістів та робітників. Мотивація персоналу.	Забезпеченість комп'ютерною технікою та програмним забезпеченням. Інформаційна база маркетингової та правової діяльності.

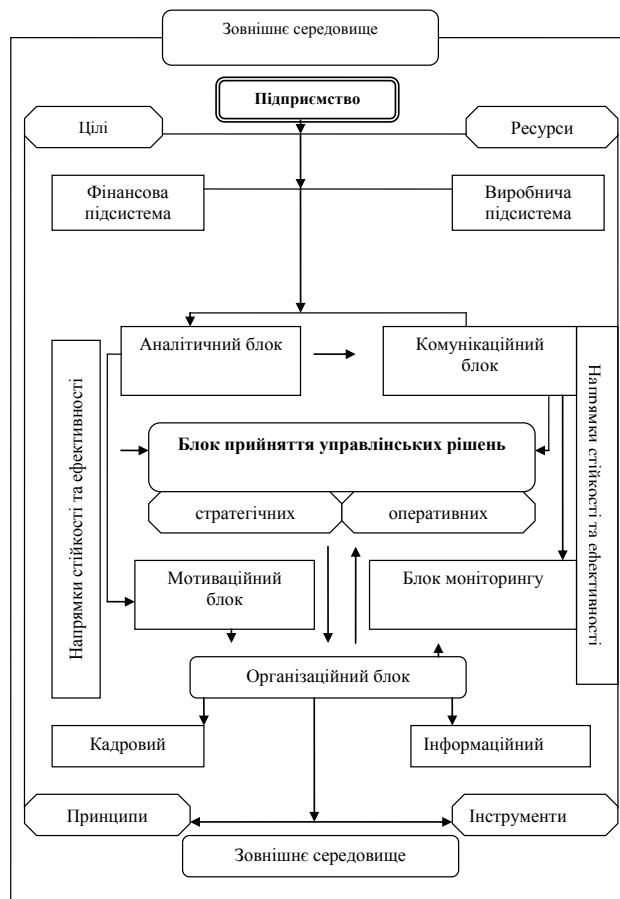

Рисунок 1. – Структура механізму стабільності та ефективності підприємства

Неодмінною умовою успіху розвитку бізнесу є його всебічна та стабільна підтримка, яка може здійснюватися в різноманітних формах.

Внаслідок недостатнього досвіду роботи в ринкових умовах складні завдання управління підприємницької діяльністю, особливо на регіональному рівні, часто вирішуються методом «спроб та помилок». У зв'язку з цим дослідження питань удосконалення організаційно-економічного механізму стабілізації підприємства має не лише теоретико-пізнавальне, але й господарсько-практичне значення. Адже фінансовий стан є найважливішою узагальнюючою характеристикою ефективності функціонування підприємства, якості управління, розміщення та використання фінансових, матеріальних та трудових ресурсів.

Висновки. Стабільність підприємства пропонується розуміти як їх здатність адаптуватися до мінливих умов внутрішнього і зовнішнього середовища. Основними напрямками забезпечення стабільності та ефективності підприємства визначені: фінансовий, виробничий, кадровий та інформаційний. Кожен з виділених напрямків характеризується набором відповідних елементів.

Під механізмом стабільності та ефективності підприємства розуміється сукупність способів забезпечення взаємопов'язаної дії підсистем і функцій підприємства, використання яких у заданих межах обумовлює досягнення цілей його діяльності в умовах нестабільності зовнішнього і внутрішнього середовища. Механізму стабільності та ефективності підприємства притаманна блочність структури та безперервність дії, яка має динамічний характер.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Грещак М.Г. Внутрішній економічний механізм підприємства / Грещак М.Г. – К. : навч. посіб. КНЕУ, 2001. – 228 с.
2. Кендюхов О.В. Інтелектуальний капітал підприємства: методологія формування механізму управління : монографія / Кендюхов О.В. – Донецьк : ДонУЕП, 2006. – 307 с.
3. Мескон М.А. Основы менеджмента / Мескон М.А., Альберт М.О., Хедоури Ф.О. – М. : Дело, 2007. – 497 с.

4. Федулова Л.І. Менеджмент організацій : підручник / Федулова Л.І. – К. : Либідь, 2003. – 448 с.

РЕФЕРАТ

Бідняк М.Н., Клещ А.М. Організаційно-економічний механізм управління стабільністю та ефективністю діяльності підприємства. / Михайло Нестерович Бідняк, Андрій Михайлович Клещ // Управління проектами, системний аналіз і логістика. – К.:НТУ – 2012. – Вип. 10.

В статті запропоновано підхід щодо організаційно-економічного механізму управління стабільністю та ефективністю діяльності підприємства.

Об'єкт дослідження – суб'єкти підприємницької діяльності в Україні.

Мета роботи – удосконалення теоретичних засад стабільності та ефективності підприємства.

Метод дослідження – загальнонаукові методи, які дозволяють системно вирішити проблемні завдання з обраного напрямку дослідження.

Стабільність підприємства пропонується розуміти як їх здатність адаптуватися до мінливих умов внутрішнього і зовнішнього середовища. Основними напрямками забезпечення стабільності та ефективності підприємства визначені: фінансовий, виробничий, кадровий та інформаційний. Кожен з виділених напрямків характеризується набором відповідних елементів. Встановлено, що механізмом стабільності та ефективності підприємства слід розуміється як сукупність способів забезпечення взаємопов'язаної дії підсистем і функцій підприємства, використання яких у заданих межах обумовлює досягнення цілей його діяльності в умовах нестабільності зовнішнього і внутрішнього середовища.

Результати статті можуть бути використані суб'єктами підприємницької діяльності.

Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження – пошук оптимального механізму управління стабільності та ефективності діяльності підприємства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ЕКОНОМІЧНА СТАБІЛЬНІСТЬ, МЕХАНІЗМ, ПРИНЦИП, УПРАВЛІННЯ.

ABSTRACT

Bidnyak M.N., Klesch A.M. Organizational and economic mechanism of the stability and efficiency of the company. / Michael Nesterovich Bidnyak, Andrei Klesch // Management of projects, system analysis and logistics. – K.: NTU . – 2012. – Vol. 10.

The paper proposed approach to organizational and economic mechanism of the stability and efficiency of the enterprise.

Object of study - business entities in Ukraine.

Purpose - to improve the theoretical foundations of stability and efficiency of the enterprise.

Method study - general scientific methods for systematically solve problem tasks selected in the study.

The stability of the company is proposed to understand how their ability to adapt to changing conditions in the internal and external environment. The main directions of stability and efficiency of the enterprise identified: financial, human resources and information. Each of the selected areas characterized by a set of relevant items. Established that the mechanism of the stability and efficiency of the enterprise should be understood as a set of ways of interconnected subsystems and functions of the enterprise, the use of which in the given range determines the objectives of its activities in terms of instability of the external and internal environment.

The results of the article can be used by business entities.

Forecast assumptions about the object of study - the search for the optimal mechanism of stability and efficiency of the enterprise.

KEYWORDS: ECONOMIC STABILITY, MECHANISMS, SYSTEMS, MANAEMENT .

РЕФЕРАТ

Бедняк М.Н., Клещ А.М. Организационно-экономический механизм управления стабильностью и эффективностью деятельности предприятия. / Михаил Нестерович Бедняк, Андрей Михайлович Клещ // Управления проектами, системный анализ и логистика. – К.:НТУ– 2012. – Вип. 10.

В статье предложен подход по организационно-экономического механизма управления стабильностью и эффективностью деятельности предприятия.

Объект исследования - субъекты предпринимательской деятельности в Украине.

Цель работы - совершенствование теоретических основ стабильности и эффективности предприятия.

Метод исследования - обще научные методы, позволяющие системно решить проблемные задачи по выбранному направлению исследования.

Стабильность предприятия предлагается понимать как способность адаптироваться к изменяющимся условиям внутренней и внешней среды. Основными направлениями обеспечения стабильности и эффективности предприятия определены: финансовый, производственный, кадровый и информационный. Каждый из выделенных направлений характеризуется набором соответствующих элементов. Установлено, что механизмом стабильности и эффективности предприятия следует понимается как совокупность способов обеспечения взаимосвязанной действия подсистем и функций предприятия, использование которых в заданных пределах обуславливает достижение целей его деятельности в условиях нестабильности внешней и внутренней среды.

Результаты статьи могут быть использованы субъектами предпринимательской деятельности.

Прогнозные предположения о развитии объекта исследования - поиск оптимального механизма управления стабильности и эффективности деятельности предприятия.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СТАБИЛЬНОСТЬ, МЕХАНИЗМ, ПРИНЦИП, УПРАВЛЕНИЕ.

УДК 338.47.656.13

СУТНІСТЬ ДІАГНОСТИКИ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТРАНСПОРТУ

Бойко В.В., кандидат економічних наук
Парфентьева О.Г.

Постановка проблеми. Успіх існування підприємства на ринку та перспективи подальшої діяльності залежать від багатьох чинників і визначаються його потенціалом розвитку. Потенціал відображає певні можливості будь-якого підприємства в різних сферах його функціонування. Чітке усвідомлення наявних чи потенційних можливостей розвитку підприємства створює фундамент для максимального використання та реалізації його потенціалу при прийнятті тактичних та стратегічних дій.

Специфічні умови функціонування ринкової економіки в Україні, в якій переважає орієнтація бізнесу на сферу обігу, підвищений підприємницький ризик, потребують досліджень теоретичних і методичних засад діагностики потенціалу розвитку підприємства, яка пов'язана із оцінкою можливостей, ресурсів з метою визначення напрямків і меж змін його розвитку.

Аналіз публікацій та постановка завдання. Дослідженню категорії «потенціал» присвячені праці багатьох вчених-економістів таких, як Б.Є. Бачевський, С.М. Глухарев, В.І. Довбенко, І.В. Заблодська, В.В. Ковальов, В.М. Мельник, С.В. Мних, І.М. Репіна, О.О. Решетняк, Ю.О. Тараруєв, Б.Г. Шелегеда тощо. Проблеми формування, використання та розвитку потенціалу підприємства в галузі транспорту висвітлені в працях таких вчених, як О.О. Бакаєв, В.Н. Басков, Н.Я. Говорушенко, М.П. Денисенко, О. Котлубай, Ю.Ф. Кулаєв, П. Р. Левковець, О. Липинська, Є.М. Сич, В.І. Щелкунов, Л.А. Ященко та інші.

Проте на сьогоднішній день, досить багато уваги акцентується на термінологічному та класифікаційному аспектах питання, але недостатньо уваги приділяється методиці оцінки потенціалу підприємств, зокрема тих, які надають транспортні послуги. На теперішній момент частка транспорту та зв'язку у ВВП України складає 9,9% (2011р.), тобто ця галузь на четвертому місці після інших видів діяльності (24,1%), торгівлі (17,8%) та переробної промисловості (16,4%). Розвиток транспорту реалізується на основі тісного взаємозв'язку між явищами стійкості та невизначеності. Значна частина вітчизняних автотранспортних підприємств вистояли в умовах кризи 2008-2009 рр. і зберегли вагомий конкурентний потенціал. Так, в сфері транспорту і зв'язку в 2010 р. порівняно з 2009 р. зростання виробництва склало 14,4%, а у 2011 р порівняно з 2010 р. ріст виробництва склав 19,7% [4]. Крім того галузь базується на приватній власності, що підкреслює застосування діагностики потенціалу розвитку підприємства для розробки стратегії діяльності підприємств транспорту.

Таким чином, важливим є уточнення сутності і складових діагностики потенціалу розвитку підприємства, визначення основних принципів, методів, етапів її проведення на підприємствах